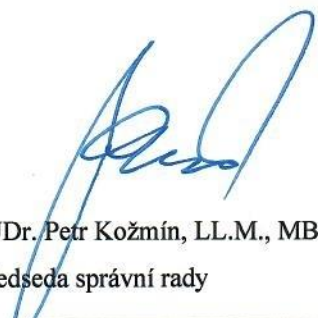

Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú.

PRAVIDLA PRACOVNÍCH POSTUPŮ PRO VÝKON ZNALECKÉ ČINNOSTI

Znaleckého ústavu bezpečnosti a ochrany zdraví, z. ú.

Sp. zn.:	102-046/2020
Autor:	Správní rada
Datum schválení:	17. 12. 2020
Verze:	1.
Razítko a podpis:	 JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA předseda správní rady

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

Preambule

Znalecká činnost je činností vykonávanou ve veřejném zájmu. Slouží také k ochraně práv fyzických nebo právnických osob, a proto je v moderní demokratické společnosti vnímána jako jedna ze záruk zákonnosti.

Výsledkem znalecké činnosti je znalecký posudek, který může být zpracován výlučně v souvislosti s právními úkony daného subjektu. Znalecký posudek je jeden z možných důkazů zejména v soudním, popřípadě ve správním řízení. Jeho účelem je získat informace, které jsou pro dané řízení podstatné a které závisí na odborných znalostech zpracovatelů znaleckého posudku.

Pro zajištění nejvyšší kvality znaleckých posudků zpracovávaných Znaleckým ústavem bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú. (dále jen „ústav“) vydává Správní rada ústavu tuto směrnici, která stanovuje podrobnější podmínky pro řádné provádění znalecké činnosti v souladu se zákonem č. 254/2019 Sb. o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech a vyhláškou č. 503/2020 Sb. o výkonu znalecké činnosti.

Článek 1**Organizační zajištění znalecké činnosti**

- (1) V souladu se znaleckým oprávněním ústavu mohou znalecké posudky ústavu vypracovávat pouze oprávněné osoby, které mají dostatečné teoretické znalosti a praktické zkušenosti z dané oblasti, která je předmětem zadaného znaleckého posudku.
- (2) Oprávněnými osobami jsou:
  - a) znalci oprávnění k výkonu znalecké činnosti ve stejném oboru a odvětví a případně specializaci, jaké má v seznamu znalců zapsány ústav nebo
  - b) osoby zapojené do vědeckovýzkumné činnosti v příslušném oboru, odvětví, případně specializaci, jaké má v seznamu znalců zapsány ústav.
  - c) osoby uvedené v písmenu a) nebo b), které jsou současně v základním pracovněprávním vztahu vůči ústavu, nebo jsou společníky ústavu, nebo jsou členy ústavu.
- (3) Ve zvláštních případech se mohou na vypracování znaleckého posudku podílet také spolupracující odborníci z oborů příbuzných, pakliže si to okolnosti znalecké činnosti nebo předmět znaleckého zkoumání nutně vyžádají (dále jen „konzultanti“).
- (4) Zadání na zpracování znaleckého posudku od zadavatele přijímá ředitel ústavu, který se zadavatelem dojedná podrobnější podmínky a termín, do kdy bude posudek zpracován. V případě veřejného zadavatele ředitel přebírá rozhodnutí nebo opatření; v případě neveřejného zadavatele (dále jen „klient“) uzavírá na provedení znalecké služby písemnou smlouvu. Nedílnou součástí objednávky zadavatele musí být také veškerá dokumentace potřebná pro zpracování znaleckého posudku dle zadání.

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- (5) Provádění vlastní znalecké činnosti ústavu zajišťuje kolegium pro znaleckou činnost (dále jen „kolegium“), jehož činnost řídí vedoucí kolegia. Vedoucí kolegia po obdržení podkladů od ředitele bez zbytečného prodlení navrhne sestavení znaleckého týmu určeného k vypracování daného znaleckého posudku.
- (6) S ohledem na specifikaci zadání, požadovanou hloubku znaleckého zkoumání, složitost případu a rozsah předané dokumentace vedoucí znaleckého kolegia rozhodne o počtu členů znaleckého týmu. V jednodušších případech může navrhnout, že posudek bude přidělen pouze jednomu zpracovateli.
- (7) Pro složitější případy je sestaven znalecký tým, který musí být složen z minimálně tří členů, přičemž může být v případě potřeby doplněn také o konzultanty, jestliže to bude v zájmu zajištění kvality, odbornosti a objektivnosti výsledného znaleckého posudku. Při návrhu složení znaleckého týmu vedoucí kolegia přihlíží k odbornosti (specializaci) a zkušenostem jednotlivých osob.
- (8) Vedoucí kolegia je povinen vyžádat si souhlas navržených osob s jejich zařazením do navrženého znaleckého týmu, resp. vyjádření, zda nejsou v dané věci podjatí. V případě jejich souhlasu navrhne jejich jmenování členem znaleckého týmu řediteli.
- (9) Ředitel určí z řad jmenovaných členů znaleckého týmu vedoucího znaleckého týmu. Ředitel určí interního oponenta, který nesmí v daném případě být členem znaleckého týmu.
- (10) Pokud je do znaleckého týmu přibrán konzultant, vyrozumí ředitel o této skutečnosti zadavatele posudku bez zbytečného odkladu.
- (11) Vedoucí znaleckého týmu je povinen ve stanoveném termínu předložit internímu oponentu vypracovaný návrh znaleckého posudku. Interní oponent provede kritické zhodnocení a pakliže shledá významné věcné (tj. odborné, právní, metodické nebo vědecké) připomínky, je znalecký tým vyzván k vysvětlení dotčených stanovisek, textových pasáží nebo zvolených postupů. V případě přetrvávajícího nesouladu rozhodne o dalším postupu vedoucí znaleckého kolegia ve spolupráci s ředitelem ústavu.
- (12) Opravená verze posudku je v předepsané formální úpravě a v elektronické verzi předána řediteli ke kontrole formální správnosti textu a provedení potřebných jazykových korektur.
- (13) Znalecký posudek jménem ústavu vydává ředitel, který dokumentu přiřadí spisovou značku a vyhotoví jej ve stanoveném formátu (písemně nebo elektronicky) a v zadaném počtu výtisků. Na poslední straně znaleckého posudku jej opatří svým podpisem a znaleckou pečeti ústavu a zajistí jeho předání zadavateli ve stanovené lhůtě.
- (14) V případě, že by v rámci řešeného případu ředitel byl, anebo mohl být ve střetu zájmu ve smyslu článku 2, odst. 4, stvrzuje posudek podpisem tajemník (v souladu s ustanovením článku 9, odst. 9 Statutu ústavu).
- (15) O zpracovaných znaleckých posudcích ústav vede v předepsané formě evidenci. Zadání posudku do evidence znaleckých posudků vedené u Ministerstva spravedlnosti provádí ředitel.

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- (16) Kopie zpracovaných znaleckých posudků ústav uchovává v digitální podobě po dobu 10 let.

Článek 2**Povinnosti členů znaleckého týmu**

- (1) Člen znaleckého týmu musí vystupovat jako nezávislá, objektivní a důvěryhodná osoba. Musí být schopen a ochoten při svém znaleckém bádání (nálezu) odhalit pravdu a ve svém posudku poskytnout nezávislé a nezaujaté stanovisko.
- (2) Člen znaleckého týmu je povinen stavět zájmy ústavu před zájmy vlastní a svou znaleckou činnost provádět tak, aby byla nestranná, objektivní a založená na ověřitelných faktech.
- (3) Člen znaleckého týmu oslovený ke zpracování daného posudku je povinen vedoucího kolegia informovat o všech vztazích, okolnostech nebo zájmech, které by mohly ovlivnit jeho úsudek, nestrannost nebo objektivitu.
- (4) Člen znaleckého týmu se nesmí účastnit zpracování znaleckého posudku pro osoby blízké, obě strany sporu nebo tehdy, pokud má právní vztah k subjektu, který je jakýmkoli způsobem zainteresován na kauze, v rámci níž je znalecký posudek zpracováván.
- (5) V případě, že člen znaleckého týmu coby fyzická osoba v rámci řešené kauzy již vystupuje jako znalec nebo konzultant jedné ze stran sporu, anebo poskytuje své odborné služby zadavateli nebo jeho významnému konkurentu či veřejně známému nepříteli, nesmí se na zpracování daného posudku podílet a ani mít přístup k jakýmkoli informacím, kterými ústav k dané kauze disponuje.

Článek 3**Pravidla pro zpracovávání znaleckého posudku**

- (1) Členové znaleckého týmu jsou při vypracovávání posudku povinni:
  - a) jednat s přihlédnutím k jedinečným každému znaleckému posudku,
  - b) dodržet zásady a pravidla stanovená v této směrnici,
  - c) zohlednit připomínky interního oponenta, pokud objektivně směřují ke zkvalitnění jimi vytvořeného znaleckého posudku,
  - d) ctít principy kolektivní práce, dělby úkolů a vzájemného porozumění uvnitř pracovního týmu,
  - e) dodržovat právní předpisy České republiky a ctít Etický kodex ústavu.
- (2) Člen znaleckého týmu je povinen řídit se při znalecké činnosti pouze objektivními kritérii a svým osobním odborným názorem. Nedisponuje-li potřebnými odbornými znalostmi v dílčí věci, je povinen o této skutečnosti bez zbytečného odkladu vyrozumět vedoucího znaleckého týmu, který navrhne řediteli přibrání jiné oprávněné osoby (příp. konzultanta).

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- (3) Při zpracování posudku musí člen znaleckého týmu řešit pouze jemu zadaný znalecký úkol a své stanovisko opírat výlučně a pouze o důkazní materiál či jiné podklady předané zadavatelem. V případě, že podklady předané zadavatelem (např. důkazní materiál ve spise) jsou neúplné, resp. neumožňují objektivní zpracování znaleckého posudku, je odpovědný vedoucí znaleckého týmu po dohodě s vedoucím znaleckého kolegia, anebo ředitel oprávněn zadavatele vyzvat, aby byly ústavu předloženy dodatečné podklady, které by umožnily objasnit okolnosti potřebné ke zpracování znaleckého posudku.
- (4) Při provádění znalecké činnosti v rámci trestní věci, nejsou členové znaleckého týmu oprávněni opatřovat si důkazy sami, a to ani v případě, že by k tomu byli vyzváni orgánem činným v trestním řízení. Na žádost zadavatele se mohou pověření členové znaleckého týmu (pověřuje vedoucí znaleckého týmu) zúčastnit ohledání místa, vyšetřovacího pokusu nebo rekonstrukce trestného činu. V takovém případě ale musejí vystupovat pouze jako nezávislí pozorovatelé a za žádných okolností se nesmí vyšetřování aktivně účastnit, sdělovat důvěrné informace či do něj jakkoli vstupovat.
- (5) Ve znaleckém posudku je zakázáno posuzovat míru zavinění jakýchkoli osob, a to i v případě, že některá z otázek položených zadavatelem bude k tomuto vybízet. Znalecký tým je v takovém případě oprávněn na položenou otázku buď neodpovědět (což musí náležitým způsobem okomentovat v uvedeném duchu), anebo je povinen svou odpověď formulovat tak, aby právní otázky nebo posouzení míry zavinění přímo neřešila.
- (6) Ve znaleckém posudku je nutno uvést všechny skutečnosti, ze kterých znalecký tým při tvorbě svých závěrů vycházel, a to takovým způsobem, aby byl posudek přezkoumatelný. V tomto směru je nutné dbát na kvalitní a přehledné zpracování nálezu.
- (7) Členové znaleckého týmu jsou povinni při zpracování znaleckého posudku využívat obecně uznávané metody a postupy, potřebné pomůckové vybavení a relevantní informační, odborné a právní zdroje (odborné publikace, judikáty apod.), a to v rozsahu a hloubce nezbytné pro objektivní znalecké zkoumání v dané věci.
- (8) Při sběru a zpracování dat potřebných pro řádné vypracování znaleckého posudku musí každý člen znaleckého týmu dodržet následující metodologický postup:
  - a) Seznámit se s případem a se zadáním znaleckého posudku.
  - b) Detailně prostudovat spisovou dokumentaci předloženou zadavatelem.
  - c) Provést extrakci klíčových poznatků ze spisové dokumentace týkajících se daného případu.
  - d) Vyhodnotit získané poznatky a v případě potřeby specifikovat požadavky na doložení dalších zdrojů.
  - e) Vyhledat, zajistit a prostudovat právní předpisy a technické normy vztahujících se k danému případu.
  - f) Vyhledat, zajistit a prostudovat související odbornou literaturu a informační zdroje souvisejících s danou problematikou.

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- g) Detailně prostudovat dodatečně dodané materiály.
  - h) Vypracovat deskripci dané události zahrnující rozbor kauzality nehodového děje a oficiálních příčin nehody.
  - i) Provést interpretaci výsledků analýzy dat a kontrolu správnosti zvoleného znaleckého postupu.
  - j) Na základě získaných poznatků formulovat odpovědi na zadané odborné otázky.
  - k) Vyhotovit znalecký posudek ve struktuře podle požadavků právních předpisů týkajících se znalecké činnosti.
  - l) Provést kontrolu svých výstupů a připravit návrh znaleckého posudku.
  - m) Zpracovat případné kritické připomínky vznesené interním oponentem.
- (9) Členové znaleckého týmu jsou povinni respektovat práci a názory ostatních členů znaleckého týmu, jakož i interního oponenta, vedoucího znaleckého kolegia a přibraných konzultantů a žádným způsobem je neznevažovat. Rozdílné odborné názory jsou povinni řešit věcně a korektně ve snaze nalézt odborně nejobektivnější pohled na danou věc.
- (10) V rámci zpracování revizního posudku, respektive při hodnocení posudku jiného znalce, jsou členové znaleckého týmu povinni postupovat korektně a zohledňovat úkol/zadání tohoto znalce a rozsah jemu dostupných informací. Zjištěné nedostatky ve svém stanovisku věcným a objektivním způsobem zhodnotí, přičemž se zdrží jakýchkoli sugestivních projevů nebo negativní vyhraněnosti.
- (11) V případě, že bude znalecký posudek vypracovávat více členný znalecký tým, musí být v textu posudku označeno, kdo z členů se podílel na zpracování, které části posudku. Pokud se na zpracování znaleckého posudku bude podílel konzultant, musí být ve znaleckém posudku označeno, kterou zvláštní dílčí otázku konzultant posuzoval, resp. který z konzultantů, bude-li jich přibráno více.

Článek 4**Komerční znalecké služby**

- (1) Ústav je podle článku VI. Zakládací listiny oprávněn provádět doplňkovou (vedlejší) činnost sestávající ve vypracovávání znaleckých posudků, specializovaných analýz, studií a odborných stanovisek pro právnické a fyzické osoby (dále „znalecké služby“).
- (2) Znalecké služby jsou realizovány na základě smluvního vztahu mezi ústavem a neveřejným zadavatelem (dále jen „klient“). Podmínky realizace znalecké služby dohodne s klientem ředitel ústavu.
- (3) Ústav neuzavře smlouvu o poskytnutí znalecké služby v případě:
  - a) omezeného rozsahu, který by nedovoloval provést znaleckou službu v odpovídající kvalitě a efektivně;

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- a) pokud si vypracování znaleckého posudku zadaného pro účely trestního řízení žádá, aby si ústav obstaral důkazní prostředky sám;
  - b) požaduje-li klient řešení odporující právním předpisům České republiky nebo Evropské unie;
  - c) pokud by smluvní vztah s klientem ohrozil dobré jméno ústavu, jeho nezávislost nebo bezúhonnost.
- (4) Při sjednávání znalecké služby je ředitel ústavu povinen zohledňovat hospodářskou strategii ústavu a současně respektovat Etický kodex ústavu. Ústav si proto vždy ponechá právo odstoupit od smlouvy v případě, že dojde k naplnění okolností uvedených v předchozím odstavci.
- (5) Vztah mezi ústavem a klientem musí být založen na vzájemné důvěře. Klient musí být bezprostředně po uzavření smlouvy informován o znalci, resp. o složení znaleckého týmu, který bude daný znalecký posudek zpracovávat. V případě, že bude mít klient k tomuto výhradě, projedná ředitel vzniklou situaci se statutárním nebo odpovědným zástupcem klienta. V případě, že ředitel uzná sdělené důvody za relevantní, přistoupí k úpravě složení znaleckého týmu, které již bude definitivní.
- (6) Pokud bude člen znaleckého týmu při vypracovávání znaleckého posudku v kontaktu s klientem, je jeho povinností vystupovat profesionálně, nestranně a objektivně. Musí být citlivý k postojům i emocím zástupců klienta a při jednání s nimi musí efektivně ovládat umění mezilidských vztahů. Nikdy se však nesmí svým jednáním podbízet ani vystupovat arogantně či povýšeně.

Článek 5

Odměna za zpracování posudku

- (1) Odměna za vypracování posudku pro orgány veřejné moci představuje náhradu nákladů podle zákona, a to ve výši odpovídající množství účelně vynaložené práce a odborné náročnosti vyžadované k provedení potřebných znaleckých úkonů a za hotové výdaje účelně vynaložené v souvislosti s provedenými znaleckými úkony.
- (2) Odměna za vypracování posudku v rámci komerční znalecké služby je sjednána smluvně, a to na základě dohody mezi ústavem a zadavatelem. Smluvní odměna musí být sjednána písemně před započítáním znaleckého zkoumání.
- (3) Odměnu za odvedenou znaleckou činnost přiznává jednotlivým členům znaleckého týmu, internímu oponentu a přibráným konzultantům ředitel ústavu. Její výše musí být stanovena transparentně s ohledem na míru zapojení daného člena do činnosti znaleckého týmu, věcnou náročnost řešení jemu svěřeného dílčího úkolu a dobu potřebnou pro jeho zpracování. Ředitel je povinen vydat instrukci pro stanovení odměn za odvedenou znaleckou činnost.

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- (4) Vedlejší náklady vzniklé členům znaleckého týmu v přímé souvislosti s výkonem znalecké činnosti se přiznávají v prokázané výši.
- (5) S etikou znalecké činnosti se neslučuje, aby znalec mimo svou odměnu přijímal od zadavatele/klienta další honoráře, odměny, provize, jiné cennosti nebo protiplnění, pokud by byly spojeny s danou znaleckou činností.

Článek 6**Mlčenlivost**

- (1) Veškeré informace o zadavateli/klientu nebo o řešené kauze, které člen znaleckého týmu v průběhu své znalecké činnosti získá, je povinen udržovat v důvěrnosti a nesmí je využít ke svému finančnímu nebo jinému prospěchu. Rovněž je povinen zabránit tomu, aby tyto informace mohly zneužít třetí osoby.
- (2) Vedoucí znaleckého kolegia je povinen před započítím znalecké činnosti písemně poučit členy znaleckého týmu, interního oponenta a přizvané konzultanty o povinnosti mlčenlivosti o skutečnostech, o kterých se dozví v souvislosti s výkonem znalecké činnosti v daném případě, a to i po jejím skončení.

Článek 7**Odpovědnosti**

- (1) Pokud by člen znaleckého týmu v rámci své znalecké činnosti konané pro ústav vědomě podal nepravdivé, hrubě zkrácené nebo neúplné stanovisko, bude takový stav považován za podání nepravdivého znaleckého posudku a jednání v rozporu s Etickým kodexem ústavu. Daná osoba bude zodpovědná za vzniklé důsledky a bude vůči ní uplatněna náhrada případné vzniklé finanční škody.
- (2) V případě, že nastane situace uvedená v předchozím odstavci, bude se jí zabývat Etická komise, která Správní radě ústavu podá návrh na její řešení. Konečné rozhodnutí o přijatých opatřeních náleží Správní radě ústavu.

Článek 8**Vzetí na vědomí**

- (1) Vzetí na vědomí vyjadřuje stav, kdy osoby zodpovědné za řádný výkon znalecké činnosti byly seznámeny:
  - a) s navrhovaným zněním znaleckého posudku;
  - b) s kritickými připomínkami interního oponenta a se způsobem jejich vypořádání;
  - c) s konečným zněním znaleckého posudku po zapracování připomínek interního oponenta, k němuž již nemají dalších odborných či formálních námitek.
- (2) Osobami odpovědnými za řádný výkon znalecké činnosti podle předchozího odstavce jsou:

Pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- a) Členové znaleckého týmu, kteří jsou zodpovědní za řádné provedení znalecké činnosti v souladu s jeho zadáním, pokyny vedoucího znaleckého týmu a pravidly uvedenými v této směrnici.
  - b) Vedoucí znaleckého týmu, který zodpovídá za vytvoření návrhu znaleckého posudku v souladu s jeho zadáním a za vypořádání kritických připomínek interního oponenta.
  - c) Vedoucí znaleckého kolegia, který zodpovídá za vypracování interní oponentury návrhu znaleckého posudku. V případě, že je vedoucí znaleckého kolegia v daném případě členem znaleckého týmu, určí zpracovatele interní oponentury ředitel ústavu.
  - d) Interní oponent, který zodpovídá za kritické zhodnocení vypracovaného návrhu znaleckého posudku a předložení případných připomínek.
  - e) Ředitel ústavu, který zodpovídá za kontrolu formální správnosti textu, provedení potřebných jazykových korektur a za vyhotovení konečného znění znaleckého posudku.
- (3) Jménem ústavu bere vydaný znalecký posudek na vědomí vedoucí znaleckého kolegia a ředitel. Údaj o vzetí na vědomí se uvádí na poslední straně znaleckého posudku, a to před znaleckou doložkou. Údaj musí obsahovat jméno vedoucího znaleckého kolegia a ředitele, podpis těchto osob a datum.
- (4) Vedoucí znaleckého týmu je povinen vydaný znalecký posudek osobně stvrdit, doplnit nebo blíže vysvětlit jeho obsah, pakliže o to orgán veřejné moci požádá úřední cestou. V případě, že to není z objektivních důvodů možné, je znalecký posudek oprávněna stvrdit i jiná osoba zodpovědná za řádný výkon znalecké činnosti na základě pověření ředitele.

Článek 9**Závěrečná ustanovení**

- (1) Touto směrnicí se ruší Instrukce ředitele pro provádění znalecké činnosti ve znění ze dne 1. 7. 2018.
- (2) Tato směrnice je závazná pro všechny osoby podílející se na znalecké činnosti ústavu nebo přicházející do styku s důvěrnými informacemi týkajícími se znalecké činnosti.
- (3) Tato směrnice nabývá platnosti dnem schválení Správní radou ústavu a účinnosti dnem 1. 1. 2021.